

paa nogle Punkter, er bevislig, vilde der aldeles ikke have været nogen Sympati hos Befolkningen for Tjenestemændene. Der vilde hos den mindre bemidlede Del af Befolkningen, hos Husmænd, Landarbejdere, Arbejdere og selv mindre Gaardmænd, have været en fuldkommen Mangel paa Forstaaelse af, at man mødte et saadant Tilbud med at foretage et Skridt, som daarligt kunde være overensstemmende med Tjenestemændenes Pligter og hele Stilling. Jeg tror ikke, man let i den høje Rigsdag vil kunne modsige dette. Det gælder den ubemidlede Del af Befolkningen, og jeg er overbevist om, at den bemidlede Del vilde have stillet sig akkurat paa samme Maade.

Det var altsaa min Tro, at Tjenestemændene nok vilde have vidst at maale, om en saadan Optræden vilde vinde Sympati eller ikke. Det gælder om al Agitation, at naar det kommer til Stykket, saa spørges der: Hvor er Sympatien? Saa gælder det om, hvor Sympatien er. Sympatien kan være meget stor for Tjenestemændene, medens man hidser dem op mod Regeringen, fordi man saa angriber Regeringen — og det siger jeg ikke noget til, for alle Midler gælder i Krig, det, vi har nogen Erfaring for i Øjeblikket —, men jeg vilde paa den anden Side, naar det kom til Stykket, nok se, om noget Parti i Rigsdagen vilde stille sig paa Tjenestemændenes Side, naar der forelaa et saadant Tilbud fra os og Tjenestemændene saa afviste det. Jeg har det Indtryk, at Regering og Rigsdag i hele denne Sag har stillet sig saa yderligt med Hensyn til Indrømmelser, som det paa nogen Maade var muligt under Hensyn til saa vel vor finansielle Stilling som Befolkningens almindelige Kaar.

Det ærede Medlem citerede nogle Ytringer af mig, som han mente var faldet under Forhandlingerne. Det ærede Medlem sagde med Hensyn til, om Masseopsigelsen havde været Genstand for Forhandling mellem Regeringens Repræsentanter og Tjenestemændene: „Disse Opsigelser har netop været paa Tale under Forhandlingerne mellem Ministeriet og Tjenestemændene. Jeg vil derfor gerne have Lov til at citere et Par Ord af en Redegørelse, som, saa vidt jeg har kunnet

bringe i Erfaring, er ganske officiel“. Da jeg nogle Gange havde haft den Ære at forhandle med Tjenestemændene, hændte det, at der af vore Forhandlinger om Formiddagen stod et saa at sige stenografisk Referat i Bladene om Aftenen og næste Morgen. Se, det er ikke en Maade at føre en Forhandling paa, absolut ikke, og jeg sagde derfor til Tjenestemændene — jeg var ogsaa i Overensstemmelse med mine Kolleger paa dette Punkt: at saaledes kan man ikke forhandle. Et er Rigsdagsforhandlinger med stenografisk Referat, noget andet er, at Regeringen forsøger at naa til en Overenskomst med Tjenestemændene; her gaar det sandelig ikke an, at Tjenestemændene stenografisk refererer, hvad der er sket. Jeg behøver neppe at udvikle, hvorledes dette vilde umuliggøre enhver Forhandling. Tjenestemændene indrømmede det ogsaa. Da vi kom til de virkelige og de endelige Forhandlinger om selve Beløbet — vi havde to Møder i September og et tredje, ikke som det ærede Medlem siger den 6. Oktober, for da var Dyrtidstillæget allerede vedtaget, men den 3. Oktober —, var Tjenestemændene enige med os i, at disse Forhandlinger skulde være af rent fortrolig Natur. Kun de Referater var officielle, som meddeltes Ritzau — der udsendtes nemlig et ganske kort Referat paa en, to — tre Linier af, hvorledes Stillingen havde været. Det ærede Medlem siger, at han har Grund til at tro, at det er et officielt Referat, han har. Jeg ved ikke af, at Konseilspræsidenten eller jeg har godkendt noget Referat af disse Forhandlinger, aldeles ikke — udover de korte Referater, jeg nys nævnede —, saa hvis en af de Repræsentanter for Tjenestemændene, som har forhandlet med os, har ført Protokol over Forhandlingerne og afleveret et stenografisk Referat til det ærede Medlem, vil jeg sige, at det er fuldkommen utilbørligt, at der foreligger et saadant Referat, som kan benyttes, og jeg finder det for øvrigt ogsaa utilbørligt af det ærede Medlem at drage det ind under Forhandlingerne her.

Det ærede Medlem mener, jeg har brugt nogle Ord, som viser, at Masseopsigelsen har været Genstand for Forhandling. Det ærede Medlem kan da nok begribe, at det vilde have været det yderste Skaberi af